

СТ А Н О В И Щ Е

От: **проф. д-р Надя Димитрова Миронова**
УНСС, научна специалност: “Социално управление”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност “Управление”, професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, към катедра “Управление” на УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защитата на дисертационния труд съгласно Заповед № 1341/25.05.2023г. на Заместник-ректора по НИД на УНСС.

Автор на

дисертационния труд: ***Гергана Иванова Колева***

Тема на

дисертационния труд: ***„Възможности за приложение на „дизайн мисленето“ в управлението на български стопански организации***

1. Обща характеристика на дисертационния труд

По процедурата за публична защита дисертантката Гергана Колева е представила: дисертационен труд и приложения към него, автореферат, копия на публикации по дисертационния труд и автобиография. Представеният за становище дисертационен труд е с обем 252 стр. (в т.ч. 77 стр. приложения) и е структуриран в увод, три глави, заключение, списъци на фигурите и таблиците, списък с използваната литература и приложения.

Библиографията съдържа 317 източници, от които 87 на български език и 230 на чужд език. Като обхват и съдържание литературните източници изцяло съответстват на проблематиката, разглеждана в дисертационния труд. Разработката съдържа богат илюстративен материал, обхващащ 130 фигури и 13 таблици.

В представения дисертационен труд се разглежда иновативна тематика с актуално значение за стопанската практика, свързана с концепцията „дизайн мислене“ – един новаторски подход за посрещане на предизвикателства, с които бизнес организациите се сблъскват при насърчаването на своите иновации и растеж. Във

фокуса на дисертационния труд са възможностите за интегриране на този подход в стратегията за новаторство, организационна промяна и развитие. Обект на изследване в научната разработка са български стопански организации от различни сектори на икономиката, а предмет на изследването са възможностите, способите и практиките на прилагане на дизайн-мисленето в различни области от управлението на бизнес организацията.

Целта на дисертационния труд е да се идентифицират областите на приложение на дизайн-мисленето в български стопански организации и да се разкрият възможности за прилагането му при тяхното управление. Във връзка с това, поставена е и цел да се предложи подход за използване на дизайн-мисленето при изграждане на фирмени стратегии в различни управленски дейности на организациите (производствена, иновационна, маркетинговата, търговска и други). Формулирани са пет изследователски задачи. Съгласно основната изследователска теза в дисертационния труд, прилагането на дизайн-мисленето като концепция и бизнес модел би допринесло за по-ефективни управленски решения, гарантиращи адаптиране на българските стопански организации към съвременните динамични пазарни условия и постигане на по-добри производствени и пазарни резултати.

Предложени са няколко авторски методики за провеждане на изследването, в т.ч. методика за емпиричните изследвания на дизайн-мисленето (вкл. методически инструментариум за извършване на първично пилотно проучване сред български физически и юридически лица относно разбиранията им за дизайн-мисленето и неговото практическо използване). Инструментариумът се апробира в хода на две допълващи се пилотни проучвания, като се прилага в усъвършенства вид в две свързани специализирани проучвания.

Въз основа на емпиричните и методически обобщения от проучванията относно степента на познаване на дизайн-мисленето като подход и неговото приложение в управлението на български стопански организации, е разработен авторски модел на въздействието на дизайн-мисленето върху стопанските резултати на организациите. Чрез дескриптивен и корелационен анализ е осъществено апробирането на авторския концептуален модел. Формулирани са конкретни препоръки за приложение на дизайн-мисленето в управлението на стопански организации в България, като са разкрити възможности за прилагане на подхода, както и бъдещи насоки за изследвания в тази област.

II. Оценка на научните и практическите резултати

Изложението на дисертационния труд показва, че дисертантката Гергана Колева е проучила задълбочено теоретико-методологичните основи на „дизайн мисленето“ като управленски подход. Дефинирани са основни понятия относно предмета на изследване, като са представени четири модела с елементи от „дизайн мисленето“. Интерес представлява добре аргументираната взаимовръзка между „дизайн мисленето“, иновациите и проектното управление. Представени са възможности за приложение на „дизайн мисленето“ в управлението чрез идентифицирани успешни практики в различни сфери на бизнеса.

Методическата рамка на изследването включва научноизследователски методики за провеждане, обработка и анализ на резултатите от две вторични и три първични емпирични проучвания. Изведени са основни методологични и емпирични обобщения от извършените проучвания, на база на които е обоснован концептуален модел на въздействието на „дизайн мисленето“ върху стопанските резултати. В третата глава са представени резултати от специализирано и същинско емпирично проучване. Аprobацията на специално разработения за целите на дисертационния труд концептуален модел на въздействието на „дизайн мисленето“ върху стопанските резултати е осъществена чрез същинското емпирично проучване. Приложени са статистически методи за получаване на обобщени резултати и за оценяване на зависимости по данни от емпиричните изследвания. Изведени са конкретни препоръки за приложение на „дизайн мисленето“ в управлението на български стопански организации и бъдещи насоки за изследвания в областта.

Изложението свидетелства за придобитите знания и умения от дисертантката да провежда самостоятелно научно-приложно изследване, като използва съвременни методи за емпиричен анализ и представяне на получените резултати. Избраният инструментариум е адаптиран успешно от гледна точка на постигане на изследователските задачи и потвърждаване на изследователската теза.

III. Публикации, свързани с дисертационния труд

Към дисертацията са приложени три самостоятелни научни публикации – два доклада, представени на научни форуми, и една студия. Посочените публикации отразяват в значителна степен основните постижения на дисертационния труд, като изцяло отговарят на минималните наукометрични изисквания за ОНС „доктор“.

IV. Автореферат и справка за приноси

Авторефератът е с обем от 47 стр. и е разработен в съответствие с изискванията, като представя в синтезирана форма съдържанието на

дисертационния труд. В него са изведени следните основни научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

- Въз основа на детайлизирано проучване на специализираната литература по темата е направен анализ и критичен преглед на съвременното състояние на изследваната област, като са изведени авторски определения и интерпретации на специфични понятия и процеси.

- Разработена е авторска методика и инструментариум за провеждане на анкетно проучване сред заинтересовани страни относно възможностите и особеностите на прилагането на дизайн-мисленето в различни управленски процеси.

- На базата на проведено авторско емпирично изследване и събраните данни са идентифицирани възможности за прилагането на дизайн-мисленето в български стопански организации.

- Разработен е авторски модел на въздействие на дизайн-мисленето върху бизнес резултатите.

Считам, че приносите са лично дело на авторката и могат да бъдат определени като допълващи и доразвиващи теорията и управленската практика.

V. Критични бележки и препоръки

Към разработката нямам критични бележки. Бих препоръчала в бъдещата си работа дисертантката да продължи усилията си по проучване на неизследвани аспекти на управленската теория и практика, като публикува резултатите от тях в престижни научни издания.

VI. Заключение

В заключение считам, че представеният дисертационен труд на тема „Възможности за приложение на „дизайн мисленето“ в управлението на български стопански организации“ притежава необходимите качества и съответства на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“. Имайки предвид горепосочените аргументи изразявам **положително становище**, като предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Гергана Иванова Колева образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Управление“, ПН 3.7 „Администрация и управление“.

01.06.2023 г.
гр. София

Член на научното жури:.....
/ проф. д-р Надя Миронова /

EVALUATION STATEMENT

By: **Prof. Dr. Nadya Dimitrova Mironova**
UNWE, Scientific Specialty: “Management”

About: Dissertation thesis for awarding the educational and scientific degree of “Doctor” in Scientific Specialty “Management”, Professional Field 3.7 “Administration and Management”, at the Department of Management, UNWE-Sofia.

Reason for submitting the Statement:

Participation in the Scientific Jury for the defense of the dissertation thesis according to Order 1341/25.05.2023 of UNWE Vice-Rector for Research.

Author of

Dissertation thesis: ***Gergana Ivanova Koleva***

Title of

Dissertation thesis: ***“Opportunities for the application of "design thinking" in the management of Bulgarian business organizations”***

1. General characteristics of the dissertation

The dissertation thesis and appendices, abstract, copies of publications on the dissertation and curriculum vitae were submitted by the dissertant Gergana Koleva. The dissertation submitted on this procedure is 252 pages long (including 77 pages of appendices) and is structured in an introduction, three chapters, a conclusion, lists of figures and tables, a list of references, and appendices.

The bibliography contains 317 sources, of which 87 in Bulgarian and 230 in foreign languages. In terms of scope and content, the references are fully consistent with the issues addressed in the thesis. The thesis contains a rich illustrative material comprising 130 figures and 13 tables.

The submitted dissertation addresses an innovative topic of current relevance to business practice, related to the concept of "design thinking" - an innovative approach to meeting challenges that business organizations face in promoting their innovations and growth. The focus of this dissertation is on the opportunities for integrating this approach into innovation processes, organisational change and development strategy. The object of research in this scientific work are Bulgarian business

organizations from different sectors of the economy, and the subject of the research are the possibilities, means and practices of applying design thinking in different areas of business organization management.

The aim of the dissertation is to identify areas of application of design thinking in Bulgarian business organizations and to reveal opportunities for its application in their management. In relation to this, it is also aimed to propose an approach for using design thinking in the development of corporate strategies in different management activities of organizations (production, innovation, marketing, trade and others). Five research tasks are formulated. According to the main research thesis in the dissertation, the application of design thinking as a concept and business model would contribute to more effective management decisions, ensuring the adaptation of Bulgarian business organizations to modern dynamic market conditions and achieving better production and market results.

Several methodologies for conducting the research are proposed by the author, including a methodology for empirical research on design thinking (including a methodological toolkit for conducting a primary pilot study among Bulgarian individuals and legal entities on their understanding of design thinking and its practical use). The toolkit is being validated in the course of two complementary pilot studies, and applied in a refined form in two related specialized studies.

Based on the empirical and methodological generalizations from the studies on the degree of knowledge of design thinking as an approach and its application in the management of Bulgarian business organizations, a model of the impact of design thinking on the business performance of organizations is developed by the author. Through descriptive statistics and correlation analysis, the author's conceptual model was validated. Specific recommendations for the application of design thinking in the management of business organizations in Bulgaria are formulated, revealing opportunities for the application of the approach, as well as future directions for research in this area.

II. Evaluation of scientific and practical results

The dissertation content shows that the dissertant Gergana Koleva has thoroughly studied the theoretical and methodological foundations of "design thinking" as a management approach. The main concepts concerning the subject of the research are defined and four models with elements of "design thinking" are presented. Of interest is the well-argued relationship between "design thinking", innovation and project management. Opportunities for the application of "design thinking" in management are presented through identified successful practices in different business areas.

The methodological framework of the study includes research methodologies for conducting, processing and analyzing the results of two secondary and three primary empirical studies. Basic methodological and empirical generalizations from the conducted studies are derived, based on which a conceptual model of the impact of "design thinking" on business performance is substantiated. The third chapter presents the results of a specialized and a core empirical study. The approbation of the conceptual model of the impact of "design thinking" on business performance, specially developed for the purpose of the dissertation, is carried out through the actual empirical study. Statistical methods have been applied to obtain summary results and to estimate dependencies from the empirical data. Specific recommendations for the application of "design thinking" in the management of Bulgarian business organizations and future research directions in the field are derived.

The dissertation reveals the knowledge and skills acquired by the PhD student to conduct independent applied research using modern methods of empirical analysis and presentation of the results obtained. The chosen toolkit is successfully adapted in terms of achieving the research objectives and confirming the research thesis.

III. Publications related to the thesis

Three independent scientific publications are attached to the dissertation - two conference papers presented at scientific forums and one study. These publications reflect to a considerable extent the main achievements of the dissertation work, fully meeting the minimum scientific requirements for the PhD degree in this professional field.

IV. Abstract and contributions

The abstract has a length of 47 pages and is developed in accordance with the requirements, presenting in a synthesized form the content of the dissertation. It outlines the following main scientific and applied contributions of the dissertation.

- On the basis of a detailed study of the specialized literature on the subject, an analysis and critical review of the current state-of-art in the field under study is made, with own definitions and interpretations of specific concepts and processes derived.

- An author's methodology and toolkit for conducting a survey among stakeholders on the possibilities and features of applying design thinking in various management processes is developed.

- Based on the empirical research conducted and the data collected, opportunities for the application of design thinking in Bulgarian business organizations are identified.

- Own model of the impact of design thinking on business results is developed.

I believe that the contributions are personal achievement of the author and can be defined as complementary and further developing the theory and management practice.

V. Critical comments and recommendations

I have no critical remarks to the development. I would recommend that in her future work the dissertant continues her efforts to explore unfamiliar aspects of management theory and practice by publishing the results in prestigious scholarly journals.

VI. Conclusion

In conclusion, I declare that the submitted dissertation entitled "*Opportunities for the Application of "Design Thinking" in the Management of Bulgarian Business Organizations*" has the necessary qualities and meets the requirements for awarding a PhD degree. Taking into account the above arguments I express a positive opinion, proposing to the esteemed Scientific Jury to award to Gergana Ivanova Koleva the educational and scientific degree of "Doctor" in the Scientific Specialty "Management", Professional Field 3.7 "Administration and Management".

01.06.2023
Sofia

Member of Scientific Jury:.....
/ Prof. Dr. Nadya Mironova /